

65 . 0 ,

מיט 37, תיק 3

14 . 1965 ~ "קריית אונו" קצת, חסולם אבאקיר" - חיצונית למחנה בית הספר

[מאסו P... פחות מאינטר... 3 $\bar{v}$ ...]

נראה שקולו מאוסיה ה-25

ארכיון קריית אונו	
נויכל 37	תיק 3 מעטפה 14
נרשם: _____	
נערך: _____	
נבדק: _____	

חוזר למורי בתי הספר

25 שנות קיומה של קרית אונו מבטאות, למעשה, תקופה של חלום הישוב העברי בארץ והתגשמותו, מאבק לחיים של ראשוני המתיישבים בפלסטינה, כנגד נחשולי האיבה הערביים ועמידתם הגאה של מיסדי המקום ודבקתם במטרה - הקמת ישוב עברי נוסף, כצעד קדימה להקמתה של מדינת ישראל.

אונו בקדמותה:

קרית אונו של היום גובלת עם בקעת אונו, אשר היתה בימי קדם עיר חשובה ועל שמה נקראה הבקעה כולה.

אונו נמנית גם בין הערים אשר בנה שמר, מצאצאי בנימין "ובני אל פעל, עבר ומשעמט ושמר, הוא בנה את אונו, את לוד ובנותיה" (דברי הימים א', ח', יב'). השם נזכר בתקופת עזרא ונחמיה (עזרא ב' - יא', ל"ח) - הושביה "בני אונו" השתתפו בבניין חומות ירושלים.

במאה הי"ח ישבו באונו חכמים מפורסמים וכיניהם רבי י. בן דוסתאי אשר אמר "מלוד לאונו - שלוש מילין, פעם אחת הקדמתי בנשף והלכתי עד קרסולי בדבש של תאנים".

מתוך פפירוס מצרי (291 לפנ"ה) למדנו כי במאה השלישית היתה "אונו" בעלת מעמד של מועצה (בולי).

קרית אונו ישוב עברי חדש

מתוך רצון להגדיל את צפיפותם של הישובים העבריים ולהגדיל את שטחי הישוב העברי בפלסטינה, החליטו המוסדות הלאומיים לרכוש, בדצמבר 1937, את קרקע האזור ליד תל-ליטווינסקי וכפר אז"ר, לאכלסה בחושבים יהודים ובכך להעניק בסחון יתר לישובי הסביבה. לועד הארגון לנהל מו"מ עם הקרן הקיימת לעליה על הקרקע נבחרו אדלר, מ. וואלך ז"ל, זיידמן, זייף ופיטר.

סומר הקרקעות של קק"ל באותה תקופה היה אלחנן ליוטיץ, חושב קרית אונו בהווה המספר:

בשטח נטו אח אוהליהם שבט גליה ובראשו הסייף אבו חיסמן, שבט עמ"א ראש שבר כוחו שימש עבדלאה אבו עג'לן ושבט מוגרביה.

הקרקע נרכסה בהדרגה ובקשיים רבים לאור החלטת ועדת פיל, אך למרות הכל הגיעו ממדי השטח ל-280 דונם, שנוספו עליהם 120 דונם מאדמת כפר אז"ר.

בשטח 1939 התקיימה העליה על השטח, ללא כל גינוני טכס. ביולי באותה שנה, הוחלט בחפירת התעלה הראשונה להנחת קווי מים וסלילת הכביש הראשון לכפר אונו.

לבטי בנין

הקמת 30 הבתים הראשונים עוררה בעיות כספיות. י. זיידמן, מראשוני החושבים בכפר, מספר: חב' "ניר", חב' שתופית להתישבות העובדת. עמדה לממתן את בנית הבתים הראשונים ומנהלה דאז, ל. שקולניק - לוי אשכול, ראש הממשלה ושר הבטחון, עיכבו את אשור ההלואה ורבים אלה שהיו שותפים ללבטים והסוסים אלה. הישוב היה רחוק מאד מעיריהודית ומוקף ערבים שודדים, גנבים ורוצחים.

בהתערבותו של אברהם הרצפלד, הוחלט להקים את הבתים הראשונים בקריה. מחיר הדירה שהוקמה על שטח של דונם אחד (48 מסר מרובע בניה) נקבע לסך -135 לא"י, אשר רבים התקשו לשלמו בזמנו.

בעיות בטחון

בעיות בטחון התחילו לצורף מאחר ותושבי הכפרים וערביים הסמוכים - עפר ענא, סקיה, יהודיה ופרדסים שהיו מאוכלסים בערבים - התחילו להתנכל לישוב העברי וגנבות ושווד בוצעו לא רק בלילות אלא גם לאור היום!

בראשית ההתארגנות של חיים הצבוריים בכפר, נוסדה יחידת "הגנה" ובראשה הוצב א. ויטאיניאק.

לכפר אונו היו שנות ההעפלה והמרי (1946 - 1947) חמורות במיוחד, כאשר נערכו חפושים ללא הרף בישובים היהודיים אחרי נשק ומעפילים בלתי ליגאליים ומהוז ת"א הוכרז כמחוז צבאי ע"י שלטונות המנדט.

לרוע המזל, נקבע גבול המחוז הצבאי בדיוק ליד בריכה כפר אוננו והאסירים העברים שוכנו על הגבעה הסמוכה - הלוא היא "גבעת ברכה".
רבים מהעולים החדשים מעפילי "ברכה סולד" שהיו אסורים בגבעה, הצטרפו להגנה וחיזקו את שורותיה.

השתדשות הישוב

הישוב החדש התגבש והשתרש במקום מסכנו והאוכלוסייה גדלה באחוז קטן, בשנים הראשונות. ב-15/3/1945 נערכה בכפר החדש חגיגה גדולה להקמת 25 הבתים הראשונים, 20 ש.ה להסתדרות וסנה לכפר.

על החגיגה פורסם בעתונות:

"אדמה צחיחה, מקום סכנה לעובר ושוב ומארב לרוצחים וסודדים, עתה - כפר עברי מבהיק ביופיו ומוסף בסחוף לסביבה".

דוגמה אופיינית לגבושו ולארגונו של הישוב מכמשת עלילת שמאי זייף, מזכיר הכפר הראשון, שחלה במחלה אנושה וממושכת.

כל חברי הכפר תרמו, במאורגן, תרומת דם קולקטיבית והצילו את חיי חברים.

הקמת מועצה אזורית "אוננו"

באוגוסט 1950 הוקמה המועצה האזורית אוננו, לאחר דיונים במוסדות הצבור והממשלה. המועצה האיזורית הקיפה, מצד אחד, את כפר אוננו וגבעת ברכה שנשא אופי עירוני ומצד שני, כפר אז"ר ואפעל שנשא אופי חקלאי.

גוף מונציפלי זה הקיף 9000 דונם וחפקידו היה לתאם וליעל את השרותים לאוכלוסייה.

לראש המועצה הואשון החמנה מר דלמן מסחרי ולידו מועצה ממונה.

במשך שלש השנים הראשונות לקיום המועצה גדלה האוכלוסייה הכללית והגיעה לרבעה בערך. בוצעו פעולות פתוח שונות, כולל סלילת כביש ובניית בית ספר למעברה. כמוכן, בוצעו עבודות צבוריות מגוונות ועבודות בניה ופתוח בקנה מידה גדול.

בבחירות הראשונות למועצה האזורית שהתקיימו ב-5 למאי 1953 נבחרו 12 חברי מועצה במורכבת מנציגי המפלגות והיטובים המאוחדים.

באותו יום נבחרו חברי הוועד המקומי הראשון של קריית אוננו שהוכר רשמית ע"י הממשלה. מהפרטיכלים של ישיבות הוועד מזדקרת תמונה של אי שביעות רצון מהשותפות עם כפר אז"ר ואפעל, אשר התחילו לקיים את אופיים החקלאי בה בשעה שכפר אוננו הפך ליישוב עירוני מובהק עם שרותים מגוונים.

מועצה מקומית נפרדת - קריית אוננו

ב-12.3.54 נשלח מכתב ע"י הוועד המקומי קריית אוננו לסר הפנים בחתימת יו"ר הוועד המקומי מר י. כהן, אשר ציין שאין אפשרות, בתנאים הקיימים, לספק את הדרישות הקיימות של המקום ודרש הקמת מועצה מקומית נפרדת לקריית אוננו.

מסרד הפנים נענה לדרושה וביום 5.9.54, פורסם בקובץ החקנות מס' 473, בחתימת מר יוסף טרליין סר הבריאות ומ"מ סר הפנים, על הקמתה של המועצה המקומית קריית אוננו.

צעדים ראשונים למועצה

מועצה קריית אוננו החדשה והממונה, החלה את פעולתה במרץ רב והחלה לחוקק חוקי עזר למניעת הבניה הבלתי חוקית שהתפשטה והגיעה לממדים גדולים ופגעה קשות בתכנון הקריה, לטפל בבעיות סעד של תושבי המעברה, להתקין צנורות ניקוז ובכך למנוע הצפות שטחים ובתים, להטלים סלילת כבישי גישה נוספים לקריה ולמעברה.

ב-27.7.55 נבחרה המועצה המקומית הראשונה והשתתפו בבחירות 4130 תושבים. מועצה זו כללה את יעקב כהן, צ'יטאיט דוד, רוקנסטיין אליעזר, כצנלסון משה, חיים אבנון, מרדכי מרקוביץ, יצחק סעדי, דוד ארלים ויוסף לוינסון.
בתקופה כהונתה של מועצה זו בוצעו 300 החלטות חשובות, שקידמו את הקריה לקראת התפתחות מזהירה וגידול רב.

גידול התקציב משקף את גידולה של הקריה

אחת ההוכחות לגידולה של קריה אונו, משמש התקציב השנתי של הקריה. בשנת 54/55 הסתכם התקציב השנתי הראשון בסך של - 103,092 ובשנת התקציב העטירית 63/64, מסתכם התקציב הרגיל בסך - 2,200,000 ל"י והתקציב הלא רגיל בארבע מיליון לירות.

הרכב המועצה המקומית הנוכחית

בבחירות האחרונות למועצה נבחרו 9 חברים מ-6 סיעות והם: יעקב כהן ראש המועצה, נחמיה בוקצ'ין סגן ראש המועצה וממלא מקומו וסמי כץ סגן ראש המועצה, שתי צבייר, גזית מנחם, זמן נוימן, ויקטור שהרבני, יחזקאל עסלאן ולוינסון יוסף - חברי המועצה. המועצה המקומית מסתייעת ב-13 ועדות. המועצה מתכנסת לפחות פעם אחת בחודש והנהלה - אחת לשבוע. החלטות הועדות - סעד, תברואה, חנוך וכו' - מובאות לאשור מליאת המועצה. מנגנון המועצה מעסיק 150 עובדים.

מאז קיומה של המועצה המקומית, נקבעו 35 חוקי עזר מקומיים, המתייחסים לתום שפוטת של המועצה או לתחום בנין ערים.

תכניות פתוח ובנין

מטרת המועצה המקומית להפוך את קריה אונו לעיר מוזרה ומתוכננת לאוכלו-סיה בת חמישים אלף נפש.

ועדה ארכיטקטונית מיוחדת וועדת מאור, מטפלים בנושא זה וחלק גדול מהכבישים החדשים הנסללים עתה בקריה מבוצעים לפי תכנית הבנוי החדשה של הקריה.

בעית שכונת גבעת ברכה מעסיקה את המועצה שנים רבות, אולם כל עוד המעברה הייתה קיימת. לא היתה אפשרות לטמל בנושא זה. עם חסול המעברה והעברת המשכנים לבתים חדישים ונוחים, החלה המועצה המקומית לטפל בבעיה זו והתגבשה הצעה להרוס את המבנים הישנים של השכונה ולקים בתים מרווחים במקביל לסיגנון הבניה החדש.

קצב ביצועה של תכנית זו, לוי ברצונם של תושבי שכונת ברכה לטפר את רמת דיורם ובכך לטפר את רמת החיים בכלל.

רשת כבישים

המועצה המקומית פעלה רבות, מסך שנות קיומה, לסלילה כבישים פנימיים והיצוניים לנוחיות התושבים וכיום מצויה בקריה רשת כבישים ענפה ומסועפת. עתה, עומדים להרחיב את הכבישים הקיימים, מיד עם גמר עבודות הביוב במקום, אשר יפתרו בעיות רבות. המועצה המקומית התקשרה בחוזה עם מישר בונה, שהיקפו מגיע לסך של מיליון ל"י לבצוע ההרחבה של הכבישים.

קיראון - שכונה חדישה בקריה

חג חצי היובל לקריה ו-10 שנים למועצה המקומית עומד בסימן המפנה החדש - הקמתה של שכונת הגנים החדשה "קיראון".

שכונה זו תשתרע על שטח של 400 דונם, שעליהם מוקמים יוקמו בתי מידות בני 5, 8 ו-12 קומות, שהנם נגוד מוחלט לאיזור הווילות שבקריה אונו הותיקה בני קומה - קומתיים. שכונה זו תכיל מרכז מסחרי מודרני, בתי ספר, אזור למלאכה קלה ומרכז בידור מקומי. עבודות הפתוח של האזור יבוצעו ע"ח קיראון והיקפן ייקבע ע"י מטרד השכון והמועצה המקומית. עבודות אלו יכללו סלילת כבישים, מדרכות, גנון צבורי, מגרסי משחקים לילדים, תאורה צבורית, ניקוז מקיף בכל השטח וכו'.

נזכור את אלה שבזכותם הוקמה קריה אונו

קריה אונו הגיעה הלום, הודות למסירותם ולדבקותם במטרה של 40 התושבים הראשונים - ותיקי הקריה!

נזכור את מעטי הגבורה, עוזר ההחלטה והמאבק לקיומו של הישוב - נזכור את ותיקי קריה אונו ומיסדיה, אשר במותם העניקו לנו את הקריה: